

Van verdeeldheid naar mienskip

Dominee Evert Jan Hefting (l) en Gouwke Dijkstra in de lege banken van De Terskflier, die morgen definitief dicht gaat. FOTO CATRINUS VAN DER VEEN

NYNKE BRUINSMA

Het was in 2007 al duidelijk dat De Terskflier uiteindelijk verkocht zou worden. De gereformeerde gemeente die er kerke ging toen namelijk samen met de hervormde gemeente uit de Sixtuskerk in Sexbierum.

Nu de sluitingsdatum van De Terskflier nadert, merkt dominee Evert Jan Hefting (66) dat gemeenteleden er nog steeds wel wat moeite mee hebben. In de in 1927 gebouwde kerk is gelachen, gehuild, getrouwd, gerouwd en gedoopt. Veel bijzondere momenten dus en daarom gaat de sluiting veel gemeenteleden niet in de koude kleren zitten.

Gouwke Dijkstra (89) woont al zijn leven lang in Sexbierum en kerkt van jongs af aan in De Terskflier. Als jongen had hij vaak maar één gedachte: als de dienst maar niet te lang duurt. Toch heeft hij ook nog vele mooie en bijzondere aandenkens aan zijn kerk.

Een van zijn eerste herinneringen is echter angstiger van aard. „Ik moat in jier of tolve west hawwe”, begint hij. „It wie yn de oarlochstiid. Men koe doe yn de tsjerke troch in lyts rútsje nei it fytsehok njonken de tsjerke sjen. Dat koe allinne troch dat lytse rútsje, want al it oare wie glês yn lead. De koster seach yn ien fan de tsjinsten ta syn skrik dat der Dútsers yn it fytsehok sieten. Dy wiene oan it skúljen foar de rein.”

„De koster fertelde oan de dúmny wat er sjoen hie. Do moastst dy foarstelle, der wiene yn ús gemeente in oantal jonges dy't yn oanmerking kamen om yn Dútslân te wurkjen, dat dy hawwe se doe ferstoppe. In tal koe ûnder de preekstoel en de oaren koene ûnder de flier. Dat wie yngripend om te sjen. Gelokkich barde der neat. Doe't de bui oer wie, gongen de Dútsers fuort.”

Ondanks dat angstige moment, kijkt hij vooral terug op fijne tijden. Zo ziet hij zijn vroegere buurman Jan Groothof, die altijd wat scheef in de voorste kerkbank hing, nog levendig voor zich.

De Protestantse Gemeente Sexbierum-Pietersbierum neemt morgen afscheid van kerkgebouw De Terskflier in Sexbierum. „Wy moatte in gebou ynleverje, mar krije mienskip werom.”

„Hy koe altyd sa prachtich moai fluitsje”, zegt Dijkstra lachend. „As it oargel spile, dan fluite er mei. Dat wie echt om stil fan te wurden. Op in kear moast it poadium yn de tsjerke wat ferbrede wurde, dat de bank dêr't er altiten yn siet, moast wat nei achteren ta. Dêr haw ik noch mei holpen.”

Maar buurman Groothof wilde eerst nog wel even controleren of de verplaatste bank wel goed zat, voordat het voorschot weer vast zou worden gezet. „It siet noch net hielendal goed, dus hy mar mjitte en mjitte mei in rolmaat, om te sjen hoe't it wol goed sitte soe. Op in gegeven momint wie it goed en hawwe wy it foarskot wer fêstmakke. Doe't wy klear wiene, krigen wy allegearre gebak fan him. Dat binne sokke lytse, mar moaie dingen.”

In het afgelopen jaar heeft de gemeente alleen nog maar diensten gehouden in De Terskflier, omdat de Sixtuskerk gerestaureerd moest worden. Zowel de consistorie als de voorkeerk heeft een opknappingsplan gekregen. De gemeente zag de

‘It is in spesjaal plak en dat wy dêr net mear tsjerkje kinne, is nuver’

afronding van de verbouwing als een mooi moment om officieel over te stappen naar de Sixtuskerk.

Volgens dominee Hefting heeft de gemeente in 2007 besloten om op den duur verder te gaan met één kerk, omdat ze na de fusie ook echt één gemeente wilden worden, onder één dak. Daarnaast is het ook financieel voordeliger voor de gemeente. Omdat de Sixtuskerk nog ouder is dan De Terskflier en daarnaast ook nog eens een Rijksmonument, werd aan die kerk de voorkeur gegeven.

Hefting is nog maar een jaar bij de gemeente, maar in die tijd is hij zich aan De Terskflier gaan hechten. „Der wiene it ôfrûne jier gâns lytse tsjinsten fanwege korona. It is fansels tige spitich dat der mar sa'n bytsje minsken wêze koene, mar oan de

oare kant hie it ek wol wer wat. It makke it yntym en je sjogge dat der echt ferbining ûntstiet.”

Er wordt al een tijdje naar een koper voor de kerk gezocht, maar die is tot nu toe nog niet gevonden. Het kan zijn dat het gebouw onder de nieuwe eigenaar voor recreatiedoeleinden wordt gebruikt, maar het is volgens Hefting moeilijk om daar nu al wat over te zeggen. De gemeente kan de kerk nog gebruiken tot de verkoop, maar kerkdiensten worden er niet meer gehouden.

Dee gemeenteleden wilden op een speciale en respectvolle manier afscheid nemen van het godshuis en daarom is er een herinneringsboekje gemaakt met daarin de geschiedenis van de kerk. Ook konden gemeenteleden hun eigen dierbare en grappige herinneringen nog laten optekenen.

Mensen die De Terskflier nog een keer goed willen bekijken, kunnen vandaag naar de open dag die van 10.00 tot 17.00 uur wordt gehouden. Ook de gerestaureerde Sixtuskerk is te bewonderen. Morgen is er een afscheidsdienst in De Terskflier, die wordt afgesloten met een processie. De liturgische attributen uit de kerk worden dan overgebracht naar de Sixtuskerk.

De gedachte dat de sluiting straks definitief is, is voor Hefting en Dijkstra nog wel even wennen. Dijkstra: „Ik haw yn De Terskflier belidenis dien, myn bern binne der doopt en myn twa dochters binne hjir trouw. It is dus in spesjaal plak en dat wy dêr no net mear tsjerkje kinne, is wol efkes nuver.”

Toch zijn beide heren erg blij dat de gemeente nu in één kerk zit. Vroeger was er namelijk wat verdeeldheid in het dorp, omdat er twee verschillende kerken waren en drie scholen. Nu is er nog maar één kerk en één school en dat zorgt volgens hen voor meer saamhorigheid. Dijkstra: „Wy moatte in tsjerkegebou ynleverje, mar wat wy derfoar weromkrije, de mienskip, is folle grutter en wichtiger. Ik bin der tankber foar dat ik dat noch meimeitsje mei. Mei-elkoar hâlde wy de lofsang geande!”

Op 9 mei 1927 legt dominee L. van Urk, de toenmalige gereformeerde predikant, de eerste steen van de Terskflier onder het zingen van psalm 121 vers 1: 'k Sla d' ogen naar 't gebergte heen. FOTO ARCHIEF BOUWE TJALLINGII

Links: De Terskflier, waar zondag de laatste viering is. Rechts: de Sixtuskerk, waar de Protestantse Gemeente Sexbierum-Pietersbierum voortaan kerkt. Foto's: Marchje Andringa

PKN Sexbierum-Pietersbierum verkoopt kerkgebouw De Terskflier

De Protestantse Gemeente Sexbierum-Pietersbierum neemt afscheid van de voormalige gereformeerde kerk De Terskflier. Zaterdag is een open dag, zondag is de laatste viering in de kerk.

Jan Auke Brink

Sexbierum | Bij de fusie tussen de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente van Sexbierum-Pietersbierum in 2007 werd al het besluit genomen om de gereformeerde kerk De Terskflier te verkopen. Na veertien jaar wordt de kerk nu eindelijk te koop gezet. „De geesten zijn er nu rijp voor”, meent Bouwe Tjallingii (68) uit Sexbierum.

Afgelopen zondag, tijdens de laatste reguliere kerkdienst in De Terskflier, werd Tjallingii in het zonnetje gezet. „Ik wist van niks, maar ik werd opeens naar voren geroepen. Ik ben al vijftig jaar organist, en daarnaast doe ik veel ander vrijwilligerswerk voor de kerk en in het dorp. De kerkrentmeesters vonden het mooi om mij in de laatste dienst in de kerk te huldigen.”

Tjallingii is groot geworden in het kerkgebouw: hij kwam er als kind ie-

dere zondag twee keer met zijn ouders en hij is er onder meer gedoopt en getrouwd. Toch maakt de verkoop geen grote emoties bij hem los. „Dit proces is al heel lang gaande, we zijn hier inmiddels gewend aan het idee dat de kerk wordt afgestoten.”

Notarishuis

Zo'n honderd jaar geleden werd de toenmalige gereformeerde kerk aan het Achterom in Sexbierum te klein: de gemeente was gegroeid tot bijna zevenhonderd leden die nauwelijks meer in het gebouw pasten. In de loop van de jaren twintig van de twintigste eeuw werd het notarishuis aan de Heerenstreek, tegenwoordig de Tsjerk Hiddesstrjitte, aangekocht; het huis ging dienst doen als pastorie, in de tuin werden de kerk, een kosterswoning en lokalen gebouwd. Op 9 mei 1927 legde de gereformeerde predikant L. van Urk de eerste steen van de kerk, onder het zingen van psalm 21.

In 1962 kreeg de kerk een grote op-

knapbeurt: het doophek voor de preekstoel werd verwijderd, de preekstoel en de traptreden zijn bekleed met hardhout en de kerkbanken werden lichtgrijs geschilderd. Volgens het verhaal werden alle beschikbare schilders uit de gemeente Barradeel ingeschakeld voor de opknapbeurt.

Tien jaar later, in 1973, werd de kerk nog een keer aangepast, om ruimte te maken voor een nieuw orgel, dat het oude beschadigde instrument moest vervangen. Het nieuwe orgel werd overgenomen van de gereformeerde kerk Jutripp, waar het kerkgebouw vanwege een fusie met Hommerts was afgebroken. Om dat orgel een goede plek te geven in De Terskflier werd het orgelbalkon vergroot en om temperatuurschommelingen tegen te gaan zijn de glas-inloodramen afgedekt met een wand.

In totaal kostte het ruim 63.000 gulden om het orgel een goed plekje in de kerk van Sexbierum te geven. Dat bedrag werd bij elkaar gebracht door diverse acties, onder meer bij de ENNA-fabriek uit Sexbierum, waar gemeentelieden honderdduizenden doppen op de spuitbussen drukten.

In processie naar de Sixtuskerk

Zo hebben veel oud-gemeentelieden herinneringen aan De Terskflier. Iedereen die dat wil, is zaterdag welkom op een open dag in de kerk om nog een keer rond te kijken. Er worden dan beelden vertoond over de ge-

schiedenis van de kerk en het orgel kan nog een keer worden bewonderd; in de toekomst zal het klinken in een nieuwbouwkerk in het Noord-Brabantse dorp Veen.

Zondag is nog een laatste viering in De Terskflier. Aan het eind van de

tuurlijk moment om De Terskflier in de verkoop te doen; het is de bedoeling dat de gemeente ook gebruik gaat maken van een nieuw te bouwen multifunctionele accommodatie (mfa), dat Dorpsbelang, Stichting Dorpshuis It Waed en de kerk willen realiseren op de plek van het oude dorps huis. Voor de participatie in dat project heeft de Protestantse Gemeente Sexbierum-Pietersbierum deze maand de tweede prijs van de Mercer/Marsh Award gewonnen.

De kerk heeft toegezegd 200.000 euro te investeren in het mfa. Hoewel onlangs bekend werd dat een verwachte provinciale subsidie van twee ton aan het nieuwe mfa niet wordt toegekend, verwacht Tjallingii dat het gebouw er alsnog komt: „De gemeente heeft er belang bij, de kerk heeft er belang bij, het dorps huis is helemaal op, dus er moet wel iets gebeuren.”

Gemeentelieden drukten honderdduizenden doppen op de spuitbussen om geld voor het orgel te sparen

viering worden de liturgische attributen De Terskflier uitgedragen. De gemeentelieden lopen dan in processie naar de Sixtuskerk, waar de voorwerpen naar binnen worden gebracht en de dienst wordt afgesloten.

De monumentale Sixtuskerk is de afgelopen tijd opgewaardeerd: in de voorkerk zijn onder meer nieuwe wc's en een gelegenheid om koffie te drinken aangelegd en is de consistorie gerenoveerd.

Het is volgens Tjallingii een na-

De Terskflier en de vernieuwde Sixtuskerk zijn zaterdag van tien tot vijf uur te bezoeken. De afscheidsviering begint zondag om 9.30 uur. Deze dienst is ook te volgen via Kerkdienstgemist

Ter gelegenheid van het afscheid van de Terskflier is een herinneringsboekje uitgeven. De boekjes zijn zaterdag en zondag beschikbaar in de kerken en kan ook besteld via boekhouding@pknsexbierumpietersbierum.nl

Beelden uit de geschiedenis van De Terskflier. Links: Jezus met zijn discipelen, tijdens de Passion. Midden: gemeentelieden aan het werk bij de ENNA-fabriek uit Sexbierum. Rechts: De Terskflier uit de lucht. Foto's: uit het herinneringsboekje